

ගුවන්තොටුපල හා ගුවන් සේවා (ශ්‍රී ලංකා) (පුද්ගලික) සමාගම - 2018

තත්ත්වගණනය කළ මතය

ගුවන්තොටුපල හා ගුවන් සේවා (ශ්‍රී ලංකා) (පුද්ගලික) සමාගමේ (“සමාගම”) 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීම් ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ / වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.3 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත්

ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.4.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම ---	නිර්දේශය
වත්කම් කේතීකරණ පද්ධතිය සහ නිසි ලෙස යාවත්කාලීන කරන ලද වත්කම් ලේඛනය විගණනය සඳහා ලබා දී නොතිබුණි.	මෙම වාර්තාවේ දිනය වන විට, බාර්කෝඩ් පද්ධතියක් සහිත ස්ථාවර වත්කම් දත්ත සමුදාය සමාගම තුළ සකස් කෙරෙමින් පවතී. ස්ථාවර වත්කම් සත්‍යාපනය අතරතුර නව තීරු කේත අලවනු ලැබේ. ඔබගේ සමාලෝචනය සඳහා ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයේ මෘදු පිටපතක් ලබා ගත හැකිය.	ර්ආර්පී (ERP) පද්ධතිය හැකි ඉක්මනින් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු අතර වත්කම් ලේඛනය නිරන්තරයෙන් යාවත්කාලීන කළ යුතුය.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය තුළ ඇතුළත් දේපළ පිරිසිදු හා උපකරණ තුළ මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපලට අයත් ලියා හල අගය රු. බිලියන 22 ක් වූ වත්කම් ඇතුළත් කර තිබුණි. ආරම්භයේ සිටම එහි මෙහෙයුම් කටයුතු සීමා වී තිබූ අතර වර්තමානයේ එහි දේශීය හා ජාත්‍යන්තර ගුවන් යානා කිහිපයක් පමණක් මෙහෙයුම් කටයුතු	එකඟ නොවේ. මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපලෙහි වත්කම් භානිකරණය වී නොමැති බවත් හදිසි අවශ්‍යතා සඳහා විකල්ප ගුවන්තොටුපලක් ලෙස එය පවත්වාගෙන යන බවත් කළමනාකරණයේ අදහසයි. අළුත්වැඩියා කිරීම් සහ ආස්තරණ (Overlay) කාලය සඳහා බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපලෙහි ගුවන් ධාවන පටය වසා දැමීමේදී මෙය අත්විඳ ඇත. එය එහි නොතිබුණේ නම්, එම වසා දැමීමේ කාල සීමාව තුළ එනම්	වාණිජ මෙහෙයුම් සහ MRIA නඩත්තු කිරීම සඳහා හවුල් ව්‍යාපාර සමාගමක් ඇති කිරීම සඳහා ඉන්දීය රජය (GOI) සමඟ සාකච්ඡා පවත්වා ඇතත්, ක්‍රියාවලිය අවසන් කර නොමැත. එබැවින්, භානිකරණය සඳහා දර්ශක තවමත් පවතින අතර, භානිකරණ පරීක්ෂණයක් සිදු කළ යුතුය.

සිදු කරයි.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 36, වත්කම් භානිකරණය අනුව මෙම කරුණු භානිකරන දර්ශක වුව ද, මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපලෙහි (MRIA) වෙනම මූල්‍ය උත්පාදන ඒකකයක් (Separate Cash Generating Unit) යන පදනම මත වත්කම් භානිකරණයක් පෙන්වුම් කරන්නේදැයි හඳුනා ගැනීම සඳහා කළමනාකරණය විසින් භානිකරණ පරීක්ෂාවක් සිදුකර නොතිබුණි.

ගුවන් ධාවන පටි ආස්තරණ කාලය තුළ කිසිදු ගුවන් ගමනක් නොතිබෙනු ඇත.

මීට අමතරව, ඉන්දියානු ගුවන්තොටුපල අධිකාරිය (AAI) සමඟ සාකච්ඡා කර MRIA මෙහෙයුම් 70:30 ක අනුපාතයකින් “G2G” පුද්ගලික / රාජ්‍ය හවුල්කාරිත්වය යටතේ ඒකාබද්ධ ව්‍යාපාරයක් ලෙස MRIA ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම සඳහා කටයුතු කරමින් සිටී. එබැවින්, MRIA හි විභවයක් නොමැති නම්, AAI ගුවන්තොටුපල ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඉල්ලීමක් ඉදිරිපත් නොකරනු ඇති බව පැහැදිලිව පෙනේ.

(ආ) LKAS 26 - විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ සැලසුම් අනුව ගිණුම්කරණය සහ වාර්තා කිරීම, 34 වන ඡේදයට අනුව විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ සැලසුම සඳහා ආයෝජනයක් සිදු කර නොමැත.

පාරිතෝෂික වගකීමට ගැලපෙන පරිදි දිගුකාලීන ණයකරවල ආයෝජනය කරන ලදී. මේ සඳහා පමණක් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා දී ඇත. සමාගමේ විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම් ඉටු කිරීම සඳහා කැපවූ අරමුදලක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා සමාගම 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට රුපියල් මිලියන 4,584 ක ණයකර පවත්වා ගෙන ඇති අතර මෙය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහන් අංක යටතේ 14 අනාවරණය කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ.

විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ සැලසුම සඳහා වන ආයෝජනය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පැහැදිලිව හඳුනාගෙන අනාවරණය කළ යුතුය.

1.5 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස් නිර්දේශය
(අ) 2010 අංක 14 දරණ සිවිල් ගුවන් සේවා පනතේ 14 වන වගන්තිය	ගුවන් තොටුපල කලාප ස්ථාපනය හෝ සංවර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන සැලසුමක් සකස් කර ශ්‍රී ලංකා සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරියේ අනුමැතිය ලබාගෙන නොතිබුණි.	බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපල සඳහා ප්‍රධාන සැලැස්ම යාවත්කාලීන කිරීමට ගුවන්තොටුපල සහ ගුවන් සේවා සමාගම (ඒඒඑස්එල්) ගෙන තිබේ. RFA ලේඛනය සකස් කරන ලදී. KOICA (කොරියාවේ ජාත්‍යන්තර සංස්ථා ඒජන්සිය) සමස්ත ක්‍රියාවලිය සඳහා ප්‍රදානයන් ලබා දීමට කැමැත්ත පළ කර ඇත. ඉහත සඳහන් කරුණු අවසන් කිරීමෙන් පසු අදාළ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට පියවර ගනු ලැබේ.	ඡායාරූප ගුවන්තොටුපල කලාප ස්ථාපිත කිරීම පිළිබඳ ප්‍රධාන සැලැස්ම සකස් කර කල් ඇතිව අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

(ආ) යහපාලනය සඳහා වූ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර මාර්ගෝපදේශ පිළිබඳ 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී 12/ දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය

i) 7.2 සහ 7.3 වගන්ති	මෙහෙයුම් අත්පොත් නිරන්තරයෙන් සංශෝධනය කර යාවත්කාලීන කර නොතිබූ අතර රේඛීය අමාත්‍යාංශයෙන් අනුමැතිය ලබා ගැනීමට සමාගම පියවර ගෙන නොතිබුණි.	මෙහෙයුම් අත්පොත් අමාත්‍යාංශය භාණ්ඩාගාරයට 2019 ජුනි මස අවසානය වන විට ඉදිරිපත් කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ.	රේඛීය හරහා රේඛීය අමාත්‍යාංශය හරහා මෙහෙයුම් අත්පොත් භාණ්ඩාගාරයට ඉදිරිපත් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.
----------------------	---	---	--

<p>ii) 7.4.5 වගන්තිය සහ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවා දී සමාජවාදී ජනරජයේ මූල්‍ය රෙගුලාසි 507</p>	<p>වත්කම් සත්‍යාපනය කිරීම සඳහා වාර්ෂික සමීක්ෂණ නියමිත වේලාවට පවත්වා නොතිබුණි.</p>	<p>2018 වර්ෂය සඳහා වාර්ෂික සමීක්ෂණ සිදු කිරීම සඳහා කණ්ඩායම් පත් කරන ලද අතර මේ වන විට සෑම කණ්ඩායමක්ම පාහේ ඔවුන්ගේ වැඩවලින් 60% කට වඩා සිදු කර ඇත.</p>	<p>වාර්ෂික සමීක්ෂණ දෙසැම්බර් 31 වන විට සිදු කළ යුතු අතර වාර්තා විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.</p>
<p>iii) 9.2 (ඇ) වගන්තිය</p>	<p>සමාගමේ සංවිධාන සටහන සහ අනුමත සේවක මණ්ඩලය භාණ්ඩාගාරයේ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි කර නොතිබුණි.</p>	<p>සමාගමට මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද සේවක සංඛ්‍යාවක් ඇති අතර සෑම විටම අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය තුළ සේවය කරයි. ලියාපදිංචි කිරීමේ කටයුතු සඳහා මෙය දැනටමත් රේඛීය අමාත්‍යාංශය හරහා භාණ්ඩාගාරයට යවා ඇත.</p>	<p>භාණ්ඩාගාර අනුමැතිය ලබා ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.</p>
<p>iv) 9.3.1 (i) වගන්තිය</p>	<p>සමාගමේ බඳවා ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ කාර්ය පටිපාටිය (SOR) මහා භාණ්ඩාගාරයේ එකඟතාවය සහිතව අදාළ අමාත්‍යාංශය විසින් අනුමත කර නොතිබුණි.</p>	<p>කෙසේ වෙතත්, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද බඳවා ගැනීමේ සහ උසස් කිරීමේ ක්‍රමවේදයන් අනුව සියලුම බඳවා ගැනීම් සහ උසස්වීම් සිදු කරනු ලැබේ.</p>	<p>බඳවා ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ කාර්ය පටිපාටිය (SOR) භාණ්ඩාගාරයේ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි කිරීමට පියවර ගත යුතුය.</p>
<p>(ඇ) 2006 අප්‍රියෙල් 28 දිනැති අංක: PE/COMC/33/ 02 දරන භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම්ගේ ලිපිය</p>	<p>සමාගම විසින් රජයට අයත් ඉඩම් , ගොඩනැගිලි සහ වෙනත් වංචල හා නිශ්චල වත්කම් තක්සේරු කිරීමෙන් තොරව වගකීම් පමණක් පවරා ගෙන තිබූ අතර ශුද්ධ වත්කම් පැවරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජයට කොටස් නිකුත් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>අපි දැනට රජයේ තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව හරහා සියලු වංචල හා නිශ්චල වත්කම් තක්සේරු කිරීමේ ක්‍රියාවලියක යෙදී සිටිමු. කෙසේ වෙතත් AASL විසින් භාවිතා කරන ඉඩම්වල අයිතිය සමාගමට පවරා නොමැත. එවැනි තක්සේරුවක් සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු, නිශ්චල දේපල සියල්ලම නෛතික හිමිකම නිෂ්කාශනයට යටත්ව ගිණුම්වලට ගෙන යන අතර කැබිනට් සංදේශයේ සඳහන් පරිදි ශුද්ධ වත්කම් පිළිබඳ භාණ්ඩාගාරයට කොටස් නිකුත් කිරීමේ හැකියාව ගවේෂණය කරනු ඇත.</p>	<p>නැවත ඇගයීමේ ක්‍රියාවලිය හැකි ඉක්මනින් අවසන් කර භාණ්ඩාගාර ලේකම්ගේ උපදෙස් පරිදි ශුද්ධ වත්කම් වලට අදාළ කොටස් GOSL වෙත නිකුත් කිරීමට නිර්දේශ කරනු ලැබේ.</p>

1.6 තොරතුරු තාක්ෂණ (IT) පොදු පාලන ක්‍රම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
<p>සමාගමේ මූල්‍ය පද්ධතිය 1984 දී ක්‍රියාත්මක කර ඇති අතර යල් පැන ගිය ක්‍රමලේඛන භාෂාවක් වන COBOL පද්ධතිය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා භාවිතා කර තිබුණි. පරිශීලකයින් විසින් ඉල්ලා සිටින අඛණ්ඩ වෙනස් කිරීම් හේතුවෙන් මෙම මොඩියුලවල අඛණ්ඩතාවයේ ඉහළ අවදානමක් හඳුනාගෙන ඇති අතර මොඩියුල සහ වෙනත් ආශ්‍රිත පද්ධති අතර සම්බන්ධතාවයක් නොතිබුණි.</p>	<p>වත්මන් පද්ධතියේ සීමාවන් මෙම ගැටලුවට හේතුවයි. මෙය හඳුනාගෙන ඇති අතර කළමනාකාරිත්වය විසින් නව පද්ධතියක් සඳහා ප්‍රසම්පාදනය ආරම්භ කර ඇත.</p>		<p>නව ඒකාබද්ධ මූල්‍ය පද්ධතිය ඉක්මණින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට පියවර ගත යුතුය.</p>

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 5,313,155,819 ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු. 8,714,922,195 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.3,401,766,376 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම පිරිහීමට මූල්‍ය පිරිවැය සහ පරිපාලන හා ආයතනික වියදම් ඉහළ යාම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 අනුපාත විශ්ලේෂණය

අනුපාත වර්ගය	2018	2017	2016	2015	2014
ජංගම වත්කම් අනුපාතය (වාර ගණන)	3.49	2.78	2.65	2.09	1.68
ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය (වාර ගණන)	3.43	2.71	2.60	2.06	1.65
ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය (%)	32	43	38	15	40
කොටසකට ඉපැයීම් (රු.)	26,566	43,574	34,598	4,084	17,058
ශුද්ධ වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ (%)	19	37	42	7	32

එක් මගියෙකුට ආදායම (රු.) 2640 2,058 1,938 1,846 1,785

පහත නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

- අ) කෙටිකාලීන බැංකු තැන්පතු සියයට 40 කින් වැඩි කිරීම ජංගම අනුපාතය සහ ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය ඉහළ යාමට ප්‍රධාන හේතුව විය.
- ආ) 2018 දී විනිමය අලාභ හා ආදායම් බදු වියදම් ඉහළ යාම හේතුවෙන් වර්ෂය තුළ කොටසක ඉපයුම සියයට 39 කින් අඩු වී තිබේ.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කාර්යසාධනය

සමාගමේ ආයතනික සැලැස්මේ සඳහන් කර ඇති ප්‍රධාන කාර්ය සාධන දර්ශක (කේපීඅයි) හා සසඳන විට සමාගමේ භෞතික ක්‍රියාකාරිත්වය පහත දැක්වේ.

ප්‍රධාන කාර්ය සාධන දර්ශකය	2018	2017	2016	2015	2014
ජාත්‍යන්තර ගුවන්යානා සංචලන සංඛ්‍යාව	67,351	62,850	61,637	56,156	54,960
ගුවන් මගී සංචලන සංඛ්‍යාව	10,884,028	9,957,502	9,466,248	8,505,740	7,780,724
ගුවන් භාණ්ඩ මෙහෙයුම් (මෙට්‍රික් ටොන්)	279,559	274,047	248,347	220,422	209,607
එක් ගුවන් ගමනකට මුළු මෙහෙයුම් පිරිවැය (රු.'000)	318	202	216	256	184

ප්‍රධාන කාර්ය සාධන දර්ශක (කේපීඅයි) සඳහා වාර්ෂික ඉලක්ක සමාගම විසින් දක්වා නොතිබුණි. එබැවින්, අපේක්ෂිත ඉලක්ක සමඟ සත්‍ය කාර්ය සාධනය සංසන්දනය කිරීමට විගණනයේදී නොහැකි විය.

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස් නිර්දේශය
කොළඹ ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපල සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියට සහ රත්මලාන ගුවන් ගමන් පාලන පද්ධතිය නවීකරණය කිරීමට අදාළව ශ්‍රී ලංකා රජය ලබාගත් විදේශ ණය, කිසිදු ණය ගිවිසුමකින්	අංක PE/GOCO/1/1 දරන 2006 දිනැති 04 පෙබරවාරිභාණ්ඩාගාර ලේකම් විසින් නිකුත් කරන ලද ලිපිය අනුව මෙම ණය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වාර්තා ප්‍රමිතීන්ට (SLFRS)/(IFRS අනුකූල වන	භාණ්ඩාගාරයේ සම්බන්ධීකරණයෙන් රජයේ ණය ඒපීසීඑල් පොත් වෙත නිසි පරිදි පිටපත් කිරීම නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

තොරව 2006 පෙබරවාරි 09 වන දින භාණ්ඩාගාර ලේකම් විසින් නිකුත් කරන ලද ලිපිය මත සමාගමේ ගිණුම්වල වගකීම් ලෙස සටහන් කර තිබුණි. ඉහත ණය සම්බන්ධයෙන් 2018 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට ගෙවිය යුතු මුළු ණය මුදල රු. මිලියන 11,339 ක් වී තිබුණි. ණය වාර්තා කිරීම අනුපිටපත් කිරීමෙන් මෙම ණය ශ්‍රී ලංකා ජනරජ ගිණුමේ වගකීම් ලෙස පෙන්වන බව තවදුරටත් නිරීක්ෂණය විය.

තවද, මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපළ (එම්ආර්අයිඒ) සඳහා ලබාගත් විදේශීය ණය, වලංගු ණය ගිවිසුමක් හෝ මාරුවීමක් නොමැතිව අවබෝධතා ගිවිසුමක් මගින් භාණ්ඩාගාරය විසින් සමාගමට මාරු කර තිබුණි. 2018 දෙසැම්බර් 31 වන විට හිඟ ණය ශේෂය රු. මිලියන 27,001 ක් වූ අතර එය ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 146 ට සමාන වේ.

අයුරින් ඒඒඑස්එල් ගිණුම් තුළ හෙළිදරව් කර ඇත .2006 අප්‍රියෙල් 28 දිනැති කැබිනට් අනුමැතියට අනුව, ඒඒඑස්එල් විසින් භාවිතා කරන ලද රජය සතු වත්කම් වලින් උපයන ලද සියලුම ආදායම ඒකාබද්ධ අරමුදලට ප්‍රේෂණය නොකර රඳවා තබා ගෙන ඇත. මෙම ආදායම් වලින් ණය ගෙවීම් සිදු කරනු ලැබේ. මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ ණය 2013 ඔක්තෝබර් මස 24 වන දින ලබා දෙන ලද අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය අනුව ඒඒඑස්එල් වෙත මාරු කර ඇත .මීට අමතරව ඉහත ණය මාරු කිරීම සඳහා අවබෝධතා ගිවිසුමකට මහා භාණ්ඩාගාරය සමග අත්සන් කර ඇත.

3.3 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම

අදහස්

නිර්දේශය

වර්තමාන අවශ්‍යතාවයට අනුකූල වන පරිදි නිසි ලෙස සැලසුම් කරන ලද පරිගණක ගත මූල්‍ය පද්ධතියක් හඳුන්වා දී නොතිබුණි. තවද, ව්‍යාපාර සම්පත් සැලසුම් (රීආර්පී) පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2016 වර්ෂයේදී අසාර්ථක වූ අතර මේ දක්වා නව ක්‍රමයක් හඳුන්වාදීමට

කෝප් කමිටු නියෝගය සැලකිල්ලට ගනිමින් ගනු ලැබූ කැබිනට් තීරණයක් මත හා දුර්වල ක්‍රියාකාරිත්වය සහ ඒඒඑස්එල් අවශ්‍යතා සපුරාලීමට නොහැකි වීම හේතුවෙන් ඒඒඑස්එල් සමාගම විසින් රීආර්පී ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව 2016/12/27 දින අවලංගු කරන ලදී.

ඒඒඑස්එල් අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා හැකි ඉක්මනින් නව ERP ක්‍රමය හඳුන්වා දීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

පියවර ගෙන නොතිබුණි.

මුල් ඊආර්පී හි විෂය පථය වෙනස් කිරීම සහ මූල්‍ය හා සැපයුම් / ගබඩා යන මොඩියුල දෙකකට අදියර කිරීම සඳහා සංකල්ප සාධනය (පීඕසී) පරීක්ෂණය සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු කොන්ත්‍රාත්තුව අයිඑච්එස් සමඟ අත්සන් කිරීමට නියමිතය.

3.4 අරමුදල් උන උපයෝජනය

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම

අදහස්

නිර්දේශය

සමාගම විසින් බන්ධාරනයක ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපල සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර සඳහා ජපන් යෙන් මිලියන 74,397 ක අරමුදල් සැපයීම වෙනුවෙන් ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා ඒජන්සිය සමඟ ගිවිසුම් දෙකකට 2012 මාර්තු 28 සහ 2016 මාර්තු 24 දින එළඹ තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, අරමුදල් වටිනාකමෙන් සියයට 92 ට සමාන කොන්ත්‍රාත් වටිනාකම 2018 දෙසැම්බර් 31 දක්වා පවා ප්‍රදානය කර නොතිබුණි. තවද සමාගම විසින් රු. මිලියන 245.7 ක් ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා ඒජන්සියට 2019 අප්‍රේල් 20 වන විට අරමුදල් යථා පරිදි පරිහරණය නොකිරීම හේතුවෙන් කැපවීමේ ගාස්තුව ලෙස ගෙවා තිබුණි.

බීඅයිඒ හි නව පර්යන්ත ගොඩනැගිල්ලක් නැවත සැලසුම් කිරීම හා ඉදිකිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් ලබාදෙන ලද උපදෙස් සමඟ ජයිකා සමාලෝචනය සහ එකඟතාවය හේතුවෙන් ඉහත ණය මුදල උපයෝගී කර ගැනීම අඩු මට්ටමක පවතී. ණය ගිවිසුමට අනුව, කැපවීමේ ගාස්තුවක් ලෙස 0.1% ක් ගෙවිය ණය මුදල සම්පූර්ණ වන තෙක්, භාවිතයට නොගත් ණය ශේෂය සඳහා ගෙවීම් කළ යුතුය.

කොන්ත්‍රාත්තුව ප්‍රදානය කිරීමට සහ ගිවිසුම යටතේ පරමාර්ථය සපුරාලීමට පියවර ගත යුතුය.

ඒ (A)පැකේජයට අදාළ කොන්ත්‍රාත්තුවේ ලංසු තැබීමේ ක්‍රියාවලිය කඩිනම් කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ.

3.5 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස් නිර්දේශය
<p>බොහෝ ප්‍රසම්පාදන කටයුතු නියමිත කාලය තුළ ක්‍රියාත්මක කර නොමැති අතර ප්‍රසම්පාදනයේ විශාල ප්‍රමාදයක් නිරීක්ෂණය විය. තවද, සමාගමේ ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මට අනුව, 2018 වර්ෂයේ දී නිම කිරීමට සැලසුම් කර තිබූ රු. 4,174,332,000 ක මුළු පිරිවැයක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර තිබූ ප්‍රසම්පාදන කටයුතු 16 ක් ආරම්භ කර නොතිබුණු අතර, එයින් ප්‍රසම්පාදන 8 ක් හදිසි ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි.</p>	<p>ලබා දී නොතිබුණි.</p>	<p>ප්‍රමාද වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා ප්‍රසම්පාදන කටයුතු නියමිත කාල සීමාව තුළ ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.</p>

3.6 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනයේ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස් නිර්දේශය
<p>අමතර වැඩ සහ විනිමය අනුපාතයේ උච්චාවචනය හේතුවෙන් රු.5,386,493,321 ක් මත්තල ගුවන්තොටුපල අදියර II ව්‍යාපෘතිය ඉදිකිරීම සඳහා අතිරික්ත ගෙවීමක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි. පියවීම ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් කොන්ත්‍රාත්කරු වන වයිනා වරාය ඉංජිනේරු සමාගම සමඟ රු.6,012,045,000 ක් රු.625,551,678 ක අමතර ගෙවීමක් සහිතව ගෙවීම සඳහා එකඟ වී තිබුණි.</p>	<p>ලබා දී නොතිබුණි.</p>	<p>අතිරේක ගෙවීම් වළක්වා ගැනීම සඳහා අනාගතයේ දී ගෙවිය යුතු ගෙවීම් නියමිත දිනට පියවා ගැනීමට පියවර ගත යුතු අතර සමාගමට සිදුවන පාඩු අවම කිරීම සඳහා කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනය නිසි ලෙස පවත්වා ගත යුතුය.</p>

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 පාරිසරික ගැටලු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
<p>රාජසන්තක භාණ්ඩ විධිමත් පරිදි පරිසරයට මුදා හැරීම සඳහා ක්‍රමවේදයක් සකස් කර නොතිබූ අතර එය පරිසරයට අහිතකර ලෙස බලපා තිබුණි.</p>	<p>ලබා දී නොතිබුණි.</p>		<p>රාජසන්තක අයිතම සඳහා විධිමත් බැහැර කිරීමේ පටිපාටියක් හඳුන්වා දිය යුතුය.</p>

4.2 තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
<p>එක්සත් ජාතීන්ගේ තිරසර සංවර්ධන න්‍යාය පත්‍රයට අනුව තිරසාර අරමුණු හඳුනාගෙන ඒවා සමාගමේ ආයතනික සැලැස්මට / වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට ඇතුළත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>ලබා දී නොතිබුණි.</p>		<p>තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු සමාගම විසින්, උපදෙස් ලබා දී ඇති ලෙස ඉක්මණින් හඳුනාගත යුතුය.</p>